

POSTANOWIENIE

Dnia 25 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz (przewodniczący)

SSN Krzysztof Strzelczyk

SSN Maria Szulc (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa „m...” spółki z o.o. w W.
przeciwko J.P.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 25 maja 2018 r.,
zażalenia pozwanej na wyrok Sądu Okręgowego w W.
z dnia 7 grudnia 2017 r., sygn. akt XXVII Ca [...]/17,

**uchyła zaskarżony wyrok pozostawiając rozstrzygnięcie
o kosztach postępowania zażaleniowego przed Sądem
Najwyższym w orzeczeniu kończącym postępowanie
w instancji.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w W. uchylił wyrok Sądu Rejonowego [...] w W. w zakresie utrzymującym nakaz zapłaty z dnia 13 listopada 2013 r., I Nc [...] /13 w stosunku do J.P. w części nakazującej zapłatę kwoty 60 444,72 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 3 grudnia 2013 r. i sprawę przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy rozpoznawał sprawę ponownie, po uchyleniu wyroku tego Sądu z dnia 24 lutego 2016 r. przez Sąd Najwyższy, który odnosząc się do zarzutu pozwanej, że jest konsumentem wyjaśnił, iż w świetle art. 22¹ k.c. konsumentem może być także osoba, która dokonuje poręczenia wekslowego spłaty zobowiązania małżonka, przedsiębiorcy z tytułu umowy leasingu, jeżeli poręczenie to nie jest bezpośrednio związane z działalnością gospodarczą lub zawodową tej osoby, lecz stwierdził, iż w tym zakresie nie zostały poczynione ustalenia faktyczne pozwalające na ocenę odmowy przyznania pozwanej takiego statusu.

Ustalił, że pomiędzy powodem a M.P. została zawarta umowa leasingu i w celu zabezpieczenia wykonania zobowiązań pieniężnych korzystającego został wystawiony weksel własny *in blanco*, do którego podpisał on deklarację wekslową, zgodnie z którą powód mógł wypełnić weksel w każdym czasie na łączną kwotę 161 646,72 zł. Pozwana wyraziła zgodę na treść deklaracji z zastrzeżeniem, że weksel nie będzie mógł być wypełniony na wyższą kwotę w stosunku do niej jako poręczyciela. Wobec nie wywiązania się przez dłużnika ze spłaty zobowiązań powód wypełnił weksel na kwotę 60 444,72 zł, a pozwani nie wykupili weksla w określonym terminie.

Sąd Okręgowy wskazując na związanie poglądem prawnym wyrażonym przez Sąd Najwyższy uznał, że Sąd Rejonowy wydał wyrok bez rozpoznania istoty sprawy, bo nie rozpoznał zarzutów pozwanej związanych z ograniczeniami wynikającymi z posiadanego przez nią statusu konsumenta i Sąd ten uwzględniając, że pozwana jest konsumentem w rozumieniu art. 22¹ k.c. ocenił podniesione przez nią zarzuty i przeprowadził postępowanie dowodowe w tym zakresie. Te względy przesądziły o zastosowaniu art. 386 § 4 k.p.c.

W zażaleniu na powyższe postanowienie pozwana zarzucając naruszenie art. 386 § 4 k.p.c. wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje, że kontrola dokonywana w ramach zażalenia przewidzianego w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. ma charakter formalny, a zażalenie ma służyć zbadaniu, czy orzeczenie kasatoryjne sądu drugiej instancji zostało prawidłowo oparte na jednej z przesłanek określonych w art. 386 § 2 i 4 k.p.c. a więc, czy powołana przez sąd przyczyna opiera się na jednej z przesłanek ustawowych. Dokonana kontrola ma charakter czysto procesowy, bez wkraczania w kompetencje sądu *in merito* (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2012 r., I CZ 136/12 z dnia 7 listopada 2012 r., IV CZ 147/12, z dnia 9 listopada 2012 r., IV CZ 156/12, nie publ.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreślono, że do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wówczas, gdy rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy zaniechał on zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony, bezpodstawnie przyjmując, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC 1999 nr 1, poz. 22, z dnia 15 lipca 1998 r. II CKN 838/97, LEX nr 50750, z dnia 3 lutego 1999 r., III CKN 151/98, LEX nr 519260, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00, OSP 2003 nr 3, poz. 36, z dnia 21 października 2005 r., III CK 161/05, LEX nr 178635, z dnia 12 listopada 2007 r., I PK 140/07, OSNP 2009, nr 1-2, poz. 2).

Motywy przytoczone przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wydania kasatoryjnego orzeczenia nie świadczą o tym, by Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy, a co najwyżej, że popełnił błędy w związku z jej oceną prawną.

Sąd Rejonowy odniósł się do zarzutu pozwanej, poręczyciela wekslowego, że jest konsumentem i uznał, że nie było podstaw do przypisania jej takiego statusu. Zadaniem sądu drugiej instancji w postępowaniu cywilnym nie jest samo tylko zbadanie zarzutów podniesionych przez stronę w ramach zgłoszonego środka zaskarżenia, lecz ponowne merytoryczne rozpoznanie sprawy, w tym

przypadku z uwzględnieniem poglądu prawnego wyrażonego przez Sąd Najwyższy w motywach wyroku uchylającego poprzedni wyrok Sądu Okręgowego i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania temu Sądowi.

Zakwestionowanie poglądu prawnego sądu pierwszej instancji co do podstawy prawnej rozpoznawanego roszczenia lub zarzutu pozwanego nie oznacza, że sąd ten nie rozpoznał istoty sprawy. Jeśli sąd drugiej instancji stwierdzi, że postępowanie dowodowe przeprowadzone przed sądem pierwszej instancji było dotknięte wadami co do rodzaju dowodów przeprowadzonych przez ten sąd lub ich oceny oraz gdy stwierdzi, że prawidłowe zastosowanie prawa materialnego wymaga uzupełnienia ustaleń faktycznych, to ma obowiązek we własnym zakresie ustalenia te uzupełnić, a dowody ocenić ponownie. Nie dochodzi do nie rozpoznania istoty sprawy w sytuacji, w której istnieje, w związku z wiążącym poglądem prawnym Sądu Najwyższego, potrzeba dokonania w sprawie dodatkowych ustaleń faktycznych, a w konsekwencji zachodzi także konieczność przeprowadzenia uzupełniającego postępowania dowodowego. W takiej sytuacji postępowanie to powinien przeprowadzić Sąd drugiej instancji, gdyż zgodnie z art. 378 § 1 k.p.c. postępowanie apelacyjne jest postępowaniem w sprawie, a nie ograniczonym do zbadania zasadności zarzutów apelacyjnych (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2017 r., nie publ., z dnia 8 września 2017 r., II CZ 59/17, nie publ.). Sąd Okręgowy przystąpił do uzupełniającego postępowania dowodowego, a z uzasadnienia wyroku nie wynikają argumenty przemawiające za dokończeniem tego postępowania przed Sądem pierwszej instancji, które uzasadniałyby nie powołaną przez Sąd odwoławczy przesłankę potrzeby przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości przed Sądem Rejonowym.

Z względów orzeczono na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., o kosztach postępowania zażaleniowego rozstrzygając zgodnie z art. 108 § 2 w zw. z art. 391 § 1, 398²¹ i 394¹ § 3 k.p.c.

jw

ał